

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.90/2016/9. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. év november hó 10. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2016. év január hó 13. napján kelt 4.B.80/2015/14. számú ítéletét **helybenhagyja** azzal, hogy a közügyektől eltiltást mellékbüntetésként tekinti kiszabottnak.

Helyesen a **vádlott legkorábban** a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A másodfokú eljárásban felmerült 20.370,- (húszezer-háromszázhetven) Ft bűnügyi költséget a vádlott köteles az államnak megfizetni.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Budapest Környéki Törvényszék 2016. év január hó 13. napján kelt 4.B.80/2015/14. számú ítéletével a vádlott bűnösségét testi sértés büntetében (Btk.164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat) állapította meg és ezért őt 2 év 6 hónap szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani, rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás időpontjáról, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész súlyosítás céljából, míg vádlott és védője enyhítésért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.1173/2015/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozott, hibamentes ítéleti tényállást állapított meg. A törvényszék az ügy érdemi eldöntése szempontjából releváns valamennyi bizonyítékot iratszerűen megjelölte, okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, és a cselekményt is helyesen minősítette. A fellebbviteli főügyészség észrevételezte, hogy a feltételes szabadságra vonatkozó ítéleti rendelkezés az elsőfokú ítélet rendelkező részében más módon került meghatározásra, mint amely indokokat a törvényszék az ítélet indokolásában rögzített. Az ügyészi érvelés szerint az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel a büntetés kiszabási körülményeket, a kiszabott büntetés nemét tekintve megfelel a büntetés kiszabás céljainak, illetve elveinek is. Az elsőfokú bíróság azonban a vádlott esetében nem kellő súllyal értékelte a súlyosító körülményeket, illetve eltúlzottan nagy jelentőséget tulajdonított az enyhítő körülményeknek, ezért a kiszabott büntetés aránytalanul enyhe.

Mindezek alapján a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét változtassa meg, a vádlottal szemben a kiszabott szabadságvesztés büntetés mértékét a középértékhez igazítva súlyosítsa, az elsőfokú ítélet rendelkező részében írtakkal egyezően úgy határozza meg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, hogy a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra a vádlott, a vádlottal szemben az elsőfokú ítéletben kiszabott közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát emelje fel, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

A vádlott védője a nyilvános ülésen a korábban bejelentett fellebbezésének irányát módosítva, elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt a Be. 375. § (1) bekezdésére figyelemmel. Másodlagos kérelme szintén az ítélet hatályon kívül helyezését célozta, a Be. 376. § (1) bekezdésére alapítva, míg harmadlagos indítványa az ítélet megváltoztatására irányult a Be. 372. § (1) bekezdésére alapítottnak.

A védő a nyilvános ülésen hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok körében olyan bizonyítékot értékelt, amelyet nem lett volna szabad a tárgyalás anyagává tenni. Ez a bizonyíték a kiskorú gyerekeknek a tanúvallomása. A védő arra hivatkozott, hogy a nevelőszülők által rögzített és a bizonyítás anyagává tett tanúvallomások nem lettek volna felhasználhatók. A kiskorú tanúk meghallgatására a Be. ugyanis szigorú feltételekkel biztosít lehetőséget akkor, ha az ő vallomásuk más vallomással nem pótolható. A gyerekek közvetlen tudomással bírtak a sérülés körülményeiről, nem volt más ilyen tanú, csak a sértett és a vádlott voltak jelen az eseményekkor, ezért a Be. szabályai alapján kellett volna őket kihallgatni. Álláspontja szerint ez olyan súlyú szabálysértés, amely a másodfokú eljárásban nem orvosolható, a megismételt elsőfokú eljárásban pedig szükséges a gyermekek kihallgatása.

A másodlagos indítványában a tényállás megalapozatlanságára utalt, e körben kifejtette, hogy az ügyben eljáró két igazságügyi orvos szakértő egymással ellentétes szakértői véleményt terjesztett elő. Az ellentétek feloldására pedig a bizonyítási eljárás során nem került sor. Nem tisztázott az ügyben, hogy közvetlen vagy közvetett életveszélyt okozott a vádlotti magatartás.

A harmadlagos indítványa tekintetében a védő kifejtette, hogy a kiszabott büntetés valóban enyhe, azonban az elsőfokú bíróság által is számba vett enyhítő és súlyosító körülmények aránya ezt indokolja. Az enyhítő körülmények között nem került említésre, hogy a mentőket is a vádlott értesítette, ez szintén enyhítő tényező. Fontosnak tartotta kiemelni, hogy a vádlott bocsánatot kért a sértettől, amit a sértett el is fogadott. Utalt arra, hogy a büntetés fele részének kitöltése után lehetséges feltételes szabadságra bocsátás kellően szolgálná a büntetési célokat.

A vádlott a másodfokú bíróság nyilvános ülésén szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, ez azonban a Be. 362. § (3) bekezdése alapján a nyilvános ülés megtartásának és a fellebbezés elbírálásának törvényi akadályát nem képezte.

A kétirányú fellebbezések nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla az ügyészi és a védelmi perorvoslatok folytán a Be. 348. § (1) bekezdése alapján bírálta felül a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét és az azt megelőző elsőfokú bírósági eljárást.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le a bizonyítási eljárást.

A vádlott védőjének eljárási szabálysértésekre, továbbá az elsőfokú ítélet megalapozatlanságával kapcsolatos felvetéseire figyelemmel az ítéltábla az alábbiakat kívánja rögzíteni.

Törvényesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a cselekményt észlelő gyermekek nyilatkozatait hallomás tanúként közvetítő tanú1 és tanú2 nyilatkozatait bizonyítékként értékelte. Az elsőfokú bíróság által is helyesen hivatkozott Be. 86. § (1) bekezdése alapján a 14. életévét meg nem haladott személyt csak akkor lehet tanúként kihallgatni, ha a vallomásától várható bizonyíték mással nem pótolható. Jelen esetben a 14. életévüket be nem töltött személyek tanúkénti kihallgatása a bizonyítás anyagára figyelemmel nem volt szükséges.

A 14. életévét be nem töltött személyek kihallgatásának mellőzése azonban nem eredményezi azt, hogy a bíróság ne értékelhetné bizonyítékként a gyermekkorú személyek nyilatkozatait közvetítő hallomás tanúk vallomásait, valamint az eljárás korábbi szakaszában keletkezett okiratokban szereplő nyilatkozatokat. A fenti módon beszerzett bizonyítékok nem a 14. életévét be nem töltött tanúk tanúvallomásaiként kerülnek a bizonyítékok körébe, hanem mint a hallomás tanúk vallomásai, továbbá okirati bizonyítékként.

A védői felvetésekkel szemben ezek a bizonyítékok a Be. 78. § (4) bekezdése alapján nem minősülnek tiltott módon beszerzett bizonyítéknak.

A hallomás tanúk által közvetített bizonyítékok esetében kiemelendő az is, hogy az e bizonyítási eszközökből származó tényeket - a Be. 78. § (4) bekezdésében írtakkal ellentétben - nem a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság „szerezte meg” a gyermekkorú tanúktól, hanem az érintett felnőtt korú tanúk szerzetek róluk tudomást, így bizonyítási tilalom alá nem eshetnek.

A nyomozati iratok 335. oldalán található, a vádlott elfogásáról készült jelentés is tartalmaz olyan ténymegállapításokat, amelyek a gyermekek elmondásán alapulnak. A fenti rendőri jelentés azonban szintén nem minősült olyan bizonyítási eszköznek, amely a Be. 78. § (4) bekezdése alapján bizonyítékként ne lett volna értékelhető.

A Be. 168. § (1) bekezdés utolsó mondatának releváns része arról rendelkezik, hogy a tanú kihallgatásáról jelentés nem készíthető. Ez utóbbi esetben azonban nem erről volt szó.

Az 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján a szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérést követő elfogásról készített a rendőrség jelentést. Az elfogáskor jelenlévő személyek a büntetőeljárás törvény szerint ekkor még nem voltak semmilyen eljárási pozícióban, ezért őket a rendőrség sem tanúként, sem gyanúsítottként nem hallgatta ki, csupán az általuk elmondottakat rögzítette a jelentésben.

A Be. 76. § (1) bekezdése alapján az okiratot a törvény, bizonyítási eszközként jelöli meg, a Be. 301. § (1) és (2) bekezdése alapján pedig az okirat a tárgyaláson történő felolvasás vagy ismertetés útján a bizonyítás anyagává tehető.

Mindezekre figyelemmel - szemben a védői hivatkozásokkal - a Be. 375. § (1) bekezdése szerinti relatív eljárási szabályt sem sértett az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása és a bizonyítékok értékelése során.

Ami a megalapozatlanság körében kifejtett védői érveket illeti. Az elsőfokú bíróság körültekintően járt el amikor észlelte, hogy az életveszélyes sérülés közvetett illetve közvetlen voltának megítélése körében dr. Dombai Gyula és dr. Szabados György igazságügyi orvos szakértők által előterjesztett szakvélemények között ellentét van. Dr. Szabados György igazságügyi orvos szakértő közvetett életveszélyes állapotot állapított meg a sértettnél, ezt a hasüreget megnyitó sértési mechanizmussal indokolta (nyomozati irat 147. oldal).

Dr. Dombai Gyula igazságügyi orvos szakértő pedig a rendelkezésre álló orvosi dokumentumok alapján közvetlen életveszélyes állapotot rögzített a sértettnél (nyomozati irat 251. oldal), ezt pedig azzal indokolta, hogy az elkövető által megvalósított cselekmény nem csupán a hasüreget nyitotta meg, hanem más sérülést is okozott.

Az elsőfokú bíróság a Be. 125. §-a alapján törvényesen járt el, amikor a szakértők egymás jelenlétében való meghallgatásával kívánta tisztázni a fenti ellentmondást. A meghallgatást követően a szakértők közös álláspontra nem jutottak, ugyanakkor a vádban szereplő bűncselekmény jogi minősítése szempontjából a közvetlen illetve közvetett életveszélyes állapot közötti különbség megállapításának a felelősségre kiható, döntő jelentősége nem volt. Erre figyelemmel döntött úgy az elsőfokú bíróság, hogy nem alkalmazza a Be. 111. § (5) bekezdésében foglaltakat, azaz újabb szakvélemény beszerzését nem rendeli el.

Az ítélet tábla utal arra, hogy ez utóbbi törvényhely nem ír elő kötelező jelleggel lefolytatandó bizonyítási cselekményt, az idézett eljárási szabály szerint újabb szakvélemény beszerzését *rendelheti* el a bíróság, tehát mérlegelési joga van e körben. A törvényszék akkor is helyesen járt el, amikor a fentieket követően a Be. 4. § (2) bekezdésében meghatározott in dubio pro reo elvének tiszteletben tartása mellett közvetlen életveszélyes állapotot létrehozó sérülést nem állapított meg a terhelt terhén, csupán azt rögzítette, hogy a sértett sérülése életveszélyes volt (elsőfokú ítélet 4. oldal alulról a 4. bekezdés utolsó előtti sor).

A Budapest Környéki Törvényszék - a fentiekre is figyelemmel - ügyfelderítési kötelezettségének teljességgel eleget tett. A beszerzett bizonyítékokat logikusan értékelte, mérlegelte. Törvényesen járt el, amikor az ítéleti tényállást a sértett tanú vallomására, a vádlott nyilatkozataira, valamint az igazságügyi orvos szakértői bizonyítás eredményére, az egyéb tanúk nyilatkozataira, valamint az okirati bizonyítékokra alapította.

A védői érveléssel szemben álló fontos körülmény, hogy a vádlott a cselekmény elkövetését az eljárás kezdeti szakaszától elismerte, csupán arra hivatkozott, hogy véletlenül szúrta meg az élettársát. A tárgyalási szakban azonban már bűnösségét is elismerte (14-es tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal). Utóbbi tárgyalási nyilatkozatában, a sértett kihallgatását követően pedig már a vétlen szúrásra vonatkozó nyilatkozatait is megváltoztatta, teljes körűen elfogadta a sértett tanú elkövetési mód tekintetében előadott vallomását és a sértettől bocsánatot is kért. A vádlottnak a sértett tanú nyilatkozatával mindenben egybevágó vallomását a 14-es alszámú tárgyalási jegyzőkönyv 11. oldalának 2. bekezdése tartalmazza.

Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla megjegyzi azt is, hogy a védői érvekkel szemben az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát a gyermekek nyilatkozatait közvetítő tanúk vallomásainak, valamint okirati bizonyítékoknak a kirekesztése sem eredményezte volna, mivel az ítéleti tényállás a sértett tanú nyilatkozatával egybevágó vádlotti vallomásra és az orvos szakértői véleményekre is alapítható volt.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a Budapest Környéki Törvényszék által helyes mérlegelés útján megállapított tényállás teljes körűen megalapozott, ezért a másodfokú bíróság a Be. 351. § (1) bekezdése alapján a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.

A törvényszék okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére a terhére rótt cselekmény tekintetében.

Az elsőfokú bíróság jogi minősítése mindenben megfelel az anyagi jogi rendelkezéseknek. Helyesen járt el a törvényszék, amikor a 3/2013. Büntető jogegységi határozatban foglalt iránymutatást is figyelembe véve, a vádlott által megvalósított bűncselekményt nem emberölés büntette kísérletének, hanem befejezett életveszélyt okozó testi sértés (Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat) minősítette. Az elkövető és a sértett között fennálló személyes viszonyra, az elkövetés alanyi és tárgyi ismérveire alapítottnan helyes jogkövetkeztetést vont a vádlott tudattartalmára. Törvényesen állapította meg, hogy a vádlott a Btk. 7. § I. fordulata szerinti egyenes szándékkal cselekedett, amikor a sértettnek testi sérülést okozott, azonban e sérüléssel okozati összefüggésben bekövetkező életveszélyes eredmény tekintetében már csak a Btk. 7. § II. fordulata szerinti eshetőleges szándék volt a terhére róható. Az elkövetés körülményeiből egyértelműen megállapítható volt, hogy a vádlottat semmilyen külső körülmény nem gátolta meg abban, hogy az élet kioltására is alkalmas eszközzel megvalósított cselekményét tovább folytassa, azonban amikor látta, hogy megsebesítette a sértettet a korábbi tevékenységével azonnal felhagyott és a sebre egy törölközőt szorított, majd a mentőket is értesítette. Mindezen körülmények egyértelműen kizárják az élet elleni bűncselekmény elkövetésére irányuló szándékot. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság jogi minősítéshez kapcsolódó jogi indokolása is törvényes.

A Budapest Környéki Törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó súlyosító és enyhítő tényezőket maradéktalanul felsorolta és azokat a büntetési célokkal összhangban,

nyomatékuknak megfelelően értékelte. A másodfokú bíróság a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célokra is figyelemmel egyetértett az elsőfokú bíróság büntetést kiszabó rendelkezésével. Az enyhítő körülmények túlsúlya miatt a büntetési célok a középértéket el nem érő büntetés kiszabásával valósíthatók meg. Mindezekre figyelemmel az ítéltábla sem a büntetés súlyosítására, sem enyhítésére nem látott törvényi lehetőséget.

Az elsőfokú iratokból megállapítható, hogy az eredeti aláírással ellátott indokolt ítélet rendelkező része, a kihirdetett ún. kisítélettel azonos tartalommal arról rendelkezett, hogy az elítélt a szabadságvesztés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Ezzel szemben az elsőfokú ítélet indokolása (13. oldal alulról a 3. bekezdés) azon indokokat tartalmazza, amely szerint a vádlott különös méltánylást érdemlő körülmények alapján a Btk. 38. § (3) bekezdése szerint a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható azzal, hogy a bíróság a Btk. 39. § (1) bekezdésére alapítottnan rendelkezett a feltételes szabadság tartamának meghosszabbításáról. Megállapítható tehát, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része a feltételes szabadságra vonatkozó döntés tekintetében ellentétben áll az ítélet indokolásával.

Az ítéltábla megjegyzi, hogy az ítéleti rendelkezésekhez kapcsolódó kötőerő a kihirdetett ügydöntő határozat rendelkező részéhez társul, így a rendelkezéshez kapcsolódó indoklás a döntés végrehajtása szempontjából jelentőséggel nem bír.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezéssel kapcsolatos indokolását mellőzte. Továbbá megállapította, hogy a *vádlott* a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján *legkorábban* a szabadságvesztés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az elsőfokú ítélet rendelkezésének fenti korrekciójára azért volt szükség, mert az elsőfokú bíróság az „elítelt” feltételes szabadságra bocsátásáról rendelkezett, ahelyett, hogy a vádlottéról döntött volna, továbbá nem vette teljes körűen figyelembe a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjának törvényi szóhasználatát.

A Btk. 33. § (2) bekezdése alapján a közügyektől eltiltás mellékbüntetés, ezért az ítélőtábla a közügyektől eltiltást mellékbüntetésként tekintette kiszabottnak.

Az elsőfokú ítélet járulékos rendelkezései törvényesek.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdése alapján - a rendelkező részben foglalt és az indokolásban írt pontosításokkal - helybenhagyta.

A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 381. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. év november hó 10. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

Dr. Ujvári Ákos sk.
előadó bíró

Dr. Fatalin Judit sk.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 4.B.80/2015/14. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.90/2016/9. számú végzésében írt változtatásokkal 2016. év november hó 10. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2016. év november hó 10. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Bradáné Bódi Ilona
tisztviselő